

Knyaz İlyas oğlu Aslan,
Bakı Dövlət Universitetinin Redaksiya-nəşriyyat işi kafedrasının müdiri,
pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru, dosent
knyazaslan@mail.ru

AZƏRBAYCANIN DAHI ŞAIRİ NİZAMİ GƏNCƏVİNİN YUBİLEYİNİN DÖVLƏT SƏVİYYƏSİNDƏ KEÇİRİLMƏSİNDƏ ULU ÖNDƏR HEYDƏR ƏLİYEVİN XİDMƏTLƏRİ

Xülasə: *Məqalədə Azərbaycan ədəbiyyatının dihamı, poeziyamızın qüdrətli klassiki Nizami Gəncəvinin yubileylərinin keçirilməsi ilə bağlı ulu öndər Heydər Əliyevin xidmətlərindən bəhs olunur.*

Qeyd edilir ki, Heydər Əliyev hələ sovet dövründə dahi şairin həyat və yaradıcılığının öyrənilməsi, ədəbi-bədii irsinin araşdırılması, əsərlərinin Azərbaycan dilinə tərcüməsi və təbliği sahəsində dövlət miqyasında ciddi tədbirlər həyata keçirmişdir.

1970-ci illərdə Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Azərbaycan xalqının klassik mədəni irsinin öyrənilməsi sahəsində respublikamızda yeni mərhələ başlanmışdır.

1981-ci ildə Heydər Əliyevin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə qəbul olunmuş "Nizami Gəncəvinin anadan olmasının 840 illiyi haqqında" qərarı isə nizamişünaslıq elmi istiqamətində əsaslı dönüş yaratmışdır.

Sonrakı dövrdə bu ənənə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilmişdir. Azərbaycan Respublikasında 2021-ci ilin "Nizami Gəncəvi İli" elan edilməsi haqqında Prezidentin 5 yanvar 2021-ci il tarixli Sərəncamı isə Nizamişünaslıqda yeni mərhələnin başlanğıcını qoymuşdur.

Açar sözlər: *Azərbaycan ədəbiyyatı, klassik ədəbi irs, dahi şair-filosoф Nizami Gəncəvinin yaradıcılığı, şairin yubileyi, ulu öndər Heydər Əliyevin xidmətləri.*

Dünya elmi-ədəbi fikrinin diqqət mərkəzində olan mütəfəkkir sənətkar Nizami Gəncəvinin həyat və yaradıcılığı haqqında orta yüzilliklərdən bəri müəyyən qədər söz açılsa da, şairin ədəbi irsi əsasən XX əsrdən geniş araşdırılaraq tədqiq olunmağa başlamışdır. Onun əsərləri dafələrlə yüksək tirajlarla nəşr olunmuş, ədəbi irsinin öyrənilməsi və təbliği sahəsində xeyli iş görülmüş, çoxsaylı tədqiqatlar aparılmış, eləcə də dünya nizamişünaslığında ilk dəfə olaraq əsərlərinin elmi tənqidi mətni hazırlanmışdır.

Mütəxəssislərin fikrincə, ötən dövr ərzində Nizamişünaslıq istiqamətində xeyli iş görülməsinə baxmayaraq, bu, dahi şairimizin şöhrətinə uyğun səviyyədə olmamışdı. Belə ki, 1920-ci illərə qədər Nizaminin dolğun tərcümeyi-halı yazılmamış, olum və ölüm tarixləri ilə bağlı olan bəzi mülahizələrə tam aydınlıq gətirilməmişdi. Dünyanın ayrı-ayrı kitabxana, arxiv və muzeylərində saxlanılan əlyazma nüsxələrinin müqayisəli ədəbi-tənqidi mətnləri yaradılmamış, əsərlərinin orijinala daha yaxın filoloji və ədəbi tərcümələri hazırlanmamışdı. Eyni zamanda sənətkarın dünya ədəbiyyatındakı mövqeyi layiqincə açılıb göstərilməmiş, müxtəlif ölkələrdə ona həsr olunan elmi tədqiqat əsərləri kütləvi tirajla nəşr edilməmişdi.

Tarixi mənbələrə görə, Nizaminin vəfatından xeyli sonra, yəni təxminən XIII-XIV əsrlərdə Gəncə şəhərinin yaxınlığındakı Əhmədli kəndində şairin dəfn olunduğu yerdə ağ əhəng daşından qəbirüstü türbə tikilmiş, bununla da onun xatirəsi əbədləşdirilmişdir.

XIX əsrin 70-80-ci illərinə qədər gəlib çatmış həmin türbənin dağılmaq təhlükəsi ilə üzləşdiyi barədə o dövrün tanınmış ziyalıları məlumat vermişlər. Məsələn, o vaxtlar Tiflisdən Şamaxıya qayıdarkən yolüstü Gəncədə Nizaminin məqbərəsini ziyarət edən görkəmli maarifçi şairimiz Seyid Əzim Şirvani ürəkağrısı ilə məşhur rübahisini söyləmişdir:

**Ey Şeyx Nizami, ey nizamı dağılan,
Ey Gəncədə izzü ehtşamı dağılan,
Olmuşmu səninlə mən kimi aləmdə
Beyti, evi, məktəbi, kəlamı dağılan?!**

Nizaminin anadan olmasının 750-ci ildönümü ərəfəsində – 1891-ci ildə isə həmin türbənin yerində məqbərə ucaldılmışdır.

Sənətkarın məqbərəsi üzərinə müvəqqəti abidə isə 1932-ci ildə qoyulmuşdur. Qədim məqbərə dağıldığına görə 1947-ci ildə onun yerində daş məqbərə ucaldılmışdır.

Şairin yubileyinin dövlət səviyyəsində keçirilməsi baxımından ilk təşəbbüs 1930-cu illərin sonlarında qaldırılmışdır. 25 iyul 1938-ci ildə Azərbaycan KP MK “Böyük Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin anadan olmasının 800 illiyinin bayram edilməsi haqqında” qərar qəbul etmişdir. Azərbaycan SSR Xalq Komissarları Sovetinin “Böyük Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin anadan olması gününün 800 illiyinə həsr edilən daimi sərgi (ev-muzeyi) təşkil etmək haqqında” Qərar isə 1 noyabr 1939-cu ildə verilmişdir. Lakin İkinci Dünya müharibəsinin başlanması şairin yubileyinin ali məqamda qeyd olunmasına imkan verməmişdir.

Bununla belə, 1940-cı ildə Moskvada Nizamiyə həsr edilmiş elmi sessiya və iclas keçirilmiş, Nizami əsərlərinin tərcüməsi üzrə Bakıda ümumittifaq müşavirə təşkil edilmiş, Azərbaycan XKS qərarına görə Nizaminin epoxası, həyatı və yaradıcılığı haqqında müsabiqə elan olunmuşdur.

1941-ci ildə blokada şəraitində olan Leningrad şəhərindəki Dövlət Ermitajında Nizaminin 800 illiyinə həsr olunmuş mühüm tədbir keçirilmişdir.

Ustad sənətkarın təntənəli yubileyinin geniş miqyasda təşkili yalnız müharibədən sonra mümkün olmuşdur. 1947-ci ildə Rusiya, Gürcüstan, Özbəkistan, Türkmənistan, Litva, Latviya, Dağıstan və başqa yerlərdə Nizaminin anadan olmasının 800 illiyi dövlət səviyyəsində təntənəli surətdə qeyd edilmişdir. Şairin yubileyi münasibətilə SSRİ Elmlər Akademiyası və Sovet Yazıçıları İttifaqı Moskva şəhərində birgə təntənəli iclas keçirmişlər.

SSRİ Nazirlər Sovetinin 24 mart 1947-ci il tarixli qərarına əsasən Bakı şəhərində Nizami Gəncəvinin möhtəşəm abidəsi qoyulmuşdur.

1970-ci illərdə ulu öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə xalqımızın klassik mədəni irsinin öyrənilməsi sahəsində respublikamızda yeni mərhələ başlamışdır. Bu baxımdan Azərbaycan KP MK-nın “Azərbaycanın böyük şairi və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvinin irsinin öyrənilməsini, nəşrini və təbliğini daha da yaxşılaşdırmaq tədbirləri haqqında” 6 yanvar 1979-cu il tarixli qərarı mühüm əhəmiyyət daşıyır. Həmin sənəd həmin istiqamətdə kompleks vəzifələr müəyyənləşdirmiş, ümumən orta əsrlər Azərbaycan mədəniyyətinin, o cümlədən Nizami irsinin sistemli şəkildə araşdırılması üçün geniş perspektivlər açmışdır. Bu qərardan sonra Nizami Gəncəvinin dövrü, həyatı və yaradıcılığı ilə bağlı yeni-yeni araşdırmalar aparılmış, şairin xatirəsinin əbədləşdirilməsi istiqamətində silsilə tədbirlər həyata keçirilmişdir.

1981-ci ilin avqust ayında Azərbaycan KP MK-nın “Nizami Gəncəvinin anadan olmasının 840 illiyi haqqında” qərarı isə nizamişünaslıqda əsaslı dönüş yaratmışdır. Heydər Əliyevin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə həmin il şairin yubileyi geniş qeyd olunmuş, Bakıda, Moskvada, eləcə də Sovet İttifaqının digər respublikalarında Nizami təntənəsi nümayiş etdirilmişdir.

Dəyərli bir xatırlatma: Azərbaycanın unudulmaz rəhbəri Heydər Əliyev 1981-ci ildə Nizami Gəncəvinin anadan olmasının 840 illiyi haqqında qərarı Moskva ilə razılaşdırarkən o vaxtlar Sovet İttifaqı Kommunist Partiyasının ikinci katibi olan, partiyanın ən mühüm ideoloqu hesab edilən Mixail Suslov bu təşəbbüsə etiraz etmək istəmişdi. Heydər Əliyev onun sözünə cavab olaraq qətiyyətlə demişdi: “Nizami Gəncəvi elə bir şəxsiyyətdir, tarixdə, dünya mədəniyyətində elə bir iz qoyub getmişdir ki, onun yubileyi hər il keçirilə bilər”.

Heydər Əliyevin özü həmin hadisəni 2000-ci il mayın 24-də Gəncəyə səfəri zamanı dahi şairimizin məqbərəsi önündə söylədiyi nitqdə belə təsvir edir:

“Tariximizin böyük səhifələrini, intibah dövrünü – IX-XII əsrlərdə Nizamini, Xaqanini, Fələkini, Məhsətini götürsək, onların hamısının yaradıcılığı geniş yayılmışdır. Ancaq təkcə bir cəhəti xatırlatmaq istəyirəm. Nizami Gəncəvinin 800 illiyi 1948-ci ildə keçirilmişdi. Amma 840 illik yubileyini mən böyük təntənə ilə keçirdim, yəni bu tədbiri həyata keçirməyə nail oldum. O vaxt buna da imkan vermirdilər. Mən Moskvada Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin qarşısında bu məsələni qaldıranda – çünki onlarsız bu işi görə bilməzdik – dedilər ki, “840 il yuvarlaq rəqəm deyildir. 800 illiyi qeyd eləmisiniz, 850 illik də ola bilər. Amma 840 olmaz, çünki sonra deyəcəksiniz ki, 845, nə bilim, 847”. Xatirimdədir, Mərkəzi Komitənin ikinci katibi var idi - Suslov, Brejnevin dövründə ikinci katib idi - mənə dedi ki, bu, mümkün deyildir. Mən isə dedim ki, siz Nizami Gəncəvini tanıyırsınızmı? Dedi ki, tanıyram, yaxşı tanıyram - Suslov keçmiş işçi idi, Stalinin yanında da işləmişdi, 1948-ci ildə onun yubileyinin keçirilməsindən də xəbərim var. Dedim, yəqin ki, tamam xəbəriniz yoxdur. Nizami Gəncəvi elə dahidir ki, onun nəinki 840 illiyini, onun yubileyini hər il keçirmək lazımdır. Beləliklə, biz buna nail olduq, o vaxt Nizami Gəncəvinin 840 illik yubileyini keçirdik. Azərbaycanda, sonra Moskvada çox təntənə ilə keçirdik.

Demək istəyirəm ki, bizim mədəniyyətimiz, elmimiz çox zəngindir. Biz Nizamidən, Füzulidən danışarkən onları təkcə şair kimi deyil, böyük filosoflar kimi, dünyaya, dünya mədəniyyətinə, elminə böyük töhfələr vermiş mütəfəkkirlər kimi tanıtmalıyıq”.

Beləliklə, 1981-ci ildə Nizami Gəncəvinin 840 illiyi Moskvanın İttifaqlar Evinin Sütunlu salonunda, Bakının Respublika Sarayında təntənəli şəkildə qeyd edilmişdir. Azərbaycan paytaxtında keçirilən mərasimlərə SSRİ-də yaşayan xalqların təmsilçilərindən ibarət böyük nümayəndə heyəti də qatılmışdı. Heyətə Sovetlər Birliyində mədəniyyət məsələlərinə kuratorluq edən məşhur rus alimi və tarixçisi akademik Dmitri Lixaçov rəhbərlik edirdi.

Xatırladıırıq ki, ulu öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətdə olduğu illərdə bir çox şəhər və rayonlarda böyük mütəfəkkirin adını əbədləşdirən heykəllər ucaldılmışdır. Bundan başqa, yüzlərlə məktəb, şəhər, qəsəbə, kənd, prospekt, küçə, mədəniyyət sarayı, kinoteatr Nizami Gəncəvinin adını daşımış, söz ustadı haqqında bədii və sənədli filmlər, musiqi əsərləri, romanlar yaradılmışdır.

Hələ 1982-ci ildə Heydər Əliyev “Gənclərin əmək, əxlaq və ideya-siyasi tərbiyəsinin hər vasitə ilə gücləndirməli” adlı məruzəsində vurğulayırdı:

“Azərbaycan adları dünya ədəbiyyatı xəzinəsinə daxil olan Nizami, Xaqani, Tusi, Füzuli, Nəsimi, Nəvəni, Vəqif, M.F.Axundov, Sabir, C.Məmməd-

quluzadə, M.S.Ordubadi, C.Cabbarlı, Üzeyir Hacıbəyov, S.Vurğun və bir çox başqa yazıçıların, şairlərin, bəstəkarların, alimlərin vətənidir. Gənclərimiz də korifeylərin yaradıcılığına, Azərbaycan xalqının çoxəsrlik tarixi ərzində yaradılan bütün mənəvi sərvətlərə yaxşı bələd olmalıdırlar”.

1990-cı ildə Azərbaycan KP MK “Nizami Gəncəvinin anadan olmasının 850 illiyi haqqında” qərar qəbul etmiş, Bakıda Nizami Gəncəvinin adına Beynəlxalq Elm və Mədəniyyət Mərkəzi açılmışdır.

UNESCO 1991-ci ili mütəfəkkir şairin 850 illik yubileyi şərəfinə “Nizami ili” elan etmişdir.

Həmin vaxt SSRİ Mədəniyyət Nazirliyi “Nizami Gəncəvinin anadan olmasının 850 illiyi qarşısında yubiley tədbirləri keçirilməsi haqqında” əmr vermişdir. Bundan sonra Moskvada Nizami abidəsinin açılışı olmuş, şairin 850 illiyi münasibəti ilə SSRİ-nin 1 rublluq yubiley monetası buraxılmış, Rusiyada, Belarusda geniş tədbirlər təşkil olunmuşdur. Eyni zamanda İranda, İraqda və digər ölkələrdə Nizamiyə həsr olunmuş Beynəlxalq elmi konfranslar keçirilmişdir.

Ulu öndər Heydər Əliyev hələ 1990-cı illərdə deyirdi:

"Bizim xalqımız çoxəsrlik tarixində böyük şairlər, yazıçılar, mütəfəkkirlər yetişdiribdir. Xalqımızın tarixi çox zəngindir. Ancaq biz tariximizin qədim dövrlərini xatırlayarkən, yaxud onları cəmiyyətə, dünyaya daha geniş çatdırmaq istəyərkən, birinci növbədə və bəzən də yalnız mədəniyyətimizə, mədəniyyət, ədəbiyyat xadimlərinin yaratdığı əsərlərə, tarixi-memarlıq abidələrimizə və böyük şairlərimizin, mütəfəkkirlərimizin yazdığı əsərlərə istinad edirik.

Biz Nizaminin, Xaqaninin, Nəsiminin, Füzulinin adlarını böyük iftixar hissi ilə çəkirik və onların əsərlərini oxuyaraq xalqımızın nə qədər dahi, müdrik və istedadlı xalq olduğunu bir daha dərk edirik. Eyni zamanda dünya, bəşər qarşısında bunlarla fəxr edirik, öyünürük. Öyünməyə də haqqımız var. Çünki bu böyük insanlar nəinki xalqımızı, bütün bəşəriyyəti, bəşər tarixini zənginləşdirən əsərlər yazmışlar".

Prezident İlham Əliyevin 23 dekabr 2011-ci ildə imzaladığı “Dahi Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvinin 870 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında” Sərəncam böyük söz ustasının zəngin ədəbi irsinə verilən yüksək qiymət kimi diqqəti cəlb edir. Sərəncamda deyilir ki, “Nizami irsinin daim aktual olduğu nəzərə alınaraq, hazırkı mərhələdə respublikamızda gənc nəsə mənsub nizamişünas kadrların yetişdirilməsi, şairin əsərlərinin filoloji tərcüməsinin təkmilləşdirilərək yenidən nəşrə hazırlanması və müxtəlif dillərə tərcümə edilməsi, habelə dünyanın mötəbər kitabxana və arxivlərində şairin yeni əlyazmalarının üzə çıxarılması Azərbaycan mədəniyyətinin öyrənilməsi işində bu gün xüsusilə mühüm əhəmiyyət daşıyır. Nizami dövrü, ədəbi irsi və

məktəbi problemləri müasir humanitar düşüncənin tələbləri kontekstində və azərbaycançılıq məfkurəsi işığında tədqiqini gözləyir”.

Həmin dövrdə UNESCO və İSESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə “Xəmsə” nəfis tərtibatla işıq üzü görmüşdür.

Azərbaycan Respublikasında 2021-ci ilin “Nizami Gəncəvi İli” elan edilməsi haqqında Prezident İlham Əliyevin 5 yanvar 2021-ci il tarixli Sərəncamın işə Nizamişünaslıqda yeni mərhələnin başlanğıcını qoyur.

Sərəncamda deyilir: “Dünya ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi, dahi Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvi bəşəriyyətin bədii fikir salnaməsində yeni səhifə açmış nadir şəxsiyyətlərdəndir. Nəhəng sənətkarın xalqımızın mənəviyyatının ayrılmaz hissəsinə çevrilmiş parlaq irsi əsrlərdən bəri Şərqi misilsiz mədəni sərvətlər xəzinəsində özünəməxsus layiqli yerini qoruyub saxlamaqdadır”.

Dövlət başçısının Azərbaycan ədəbiyyatının dühası, poeziyamızın qüdrətli klassiklərindən olan Nizami Gəncəvinin yubileyinin keçirilməsi haqqında imzaladığı bu Sərəncam dövlətimizin milli irsə verdiyi dəyərin parlaq ifadəsi olmaqla yanaşı, həm də xalqımızın möhtəşəm ədəbi sərvətlərinin zənginliyini bütün dünyaya bir daha nümayiş etdirmək məqsədi daşıyır.

Sərəncamda qeyd olunduğu kimi: “Nizami Gəncəvinin geniş şöhrət tapmış “Xəmsə”si dünya poetik-fəlsəfi fikrinin zirvəsində dayanır. Mütəfəkkir şair çox sayda davamçılarından ibarət böyük bir ədəbi məktəbin bünövrəsini qoymuşdur. Nizaminin ən məşhur kitabxana və muzeyləri bəzəyən əsərləri Şərqi miniatür sənətinin inkişafına da təkan vermişdir.

Nizami dühası hər zaman dünya şərqşünaslığının diqqət mərkəzində olmuşdur. Ölkəmizdə Nizami sənətinin öyrənilməsi və tanınması sahəsində xeyli iş görülmüş, əsərlərinin nizamişünaslıqda yüksək qiymətləndirilən elmi-tənqidi mətni hazırlanmış, kitabları nəfis tərtibatda və kütləvi tirajla nəşr edilmişdir”.

Dünyanın görkəmli Nizamişünas alimlərinin vurğuladıqları məqamlara söykənərək qürurla söyləyə bilərik ki, Şərqi Qərbə və bütövlükdə bütün dünyaya tanınan, başqa sözlə, Məğribdən Məşriqə məşhur olan Nizami Gəncəvi ümumbəşəri şairdir və dünya ədəbiyyatında onun yeri əvəzsizdir. Bu mənada Nizami Gəncəvinin 880 illik yubileyi respublikamızda və dost xarici ölkələrdə möhtəşəm şəkildə keçirilmiş, xalqımızın ulu söz dühasının misilsiz yaradıcılığının böyük türk dünyası ilə yanaşı, bütün bəşəriyyətin mədəni sərvəti olduğunu bir daha təsdiqləmişdir.

Vaxtilə ulu öndər Heydər Əliyev iftixarla bəyan edirdi:

“Nizami Gəncəvi bütün bəşər sivilizasiyasına məxsusdur. Onun dünya sivilizasiyasına, dünya mədəniyyətinə, dünya ədəbiyyatına verdiyi töhfə hamıya məlumdur. Lakin bununla bərabər, o, azərbaycanlıdır. Azərbaycan şairidir”.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 2023-cü il martın 9-da Bakıda işə başlayan “Dünya bu gün: Çağırışlar və ümidlər” mövzusunda X Qlobal Bakı Forumunun açılış mərasimində çıxışında dediyi bu fikirlər isə ulu öndərin sözlərinin davamı kimi qürurla səslənir: “Nizami Gəncəvi doğma Gəncə şəhərində dünyaya gəlib, orada yazıb-yaradıb və orada da dəfn olunub. Onun müdrikliyi və istedadı Azərbaycan xalqının müdrikliyinin və istedadının təzahürüdür”.

Ədəbiyyat

1. Nizami Gəncəvinin Sankt-Peterburq şəhərində abidəsinin qoyulması haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı: 30 mart 1998-ci il, № 769. URL: <https://e-qanun.az/framework/4707>

2. Dahi Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvinin 870 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı: 23 dekabr 2011. URL: <https://president.az/az/articles/view/3896/print>

3. Azərbaycan Respublikasında 2021-ci ilin “Nizami Gəncəvi İli” elan edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı: 05 yanvar 2021. URL: <https://president.az/az/articles/view/49904>

Merits of national leader Heydar Aliyev in holding the anniversary of the genius poet of Azerbaijan Nizami Ganjavi at the state level

Summary: *The article tells about the merits of the great leader Heydar Aliyev in connection with the celebration of the anniversary of the genius of Azerbaijani literature, the mighty classic of our poetry Nizami Ganjavi. It is noted that back in Soviet times, Heydar Aliyev took serious measures at the state level in the field of studying the life and work of the brilliant poet, researching his literary and artistic heritage, translating and promoting his works into the Azerbaijani language. In the 1970s, on the initiative of Heydar Aliyev, a new stage began in our republic in the field of studying the classical cultural heritage of the Azerbaijani people. The resolution “On the 840th anniversary of the birth of Nizami Ganjavi”, adopted on the initiative and*

under the leadership of Heydar Aliyev in 1981, created a radical turn in the direction of science in the lower studies.

Later this tradition was successfully continued by the President of the Republic of Azerbaijan Ilham Aliyev.

The Decree of the President of January 5, 2021 on declaring 2021 the Year of Nizami Ganjavi in the Republic of Azerbaijan marked the beginning of a new stage in Nizami studies.

Key words: *Azerbaijani literature, classic literary heritage, creativity of the great poet-philosopher Nizami Ganjavi, anniversary of the poet, merits of national leader Heydar Aliyev.*

Заслуги общенационального лидера Гейдара Алиева в проведении юбилея гениального поэта Азербайджана Низами Гянджеви на государственном уровне

Резюме: *В статье рассказывается о заслугах великого лидера Гейдара Алиева в связи с празднованием юбилея гения азербайджанской литературы, могучего классика нашей поэзии Низами Гянджеви. Отмечается, что еще в советское время Гейдар Алиев предпринял серьезные меры на государственном уровне в области изучения жизни и творчества гениального поэта, исследования его литературно-художественного наследия, перевода и пропаганды его произведений на азербайджанский язык. В 1970-е годы по инициативе Гейдара Алиева в нашей республике начался новый этап в области изучения классического культурного наследия азербайджанского народа. Постановление «О 840-летию со дня рождения Низами Гянджеви», принятое по инициативе и под руководством Гейдара Алиева в 1981 году, создало коренной поворот в направлении науки в низамиведение.*

Позднее эту традицию успешно продолжил Президент Азербайджанской Республики Ильхам Алиев. Указ Президента от 5 января 2021 года об объявлении 2021 года «Годом Низами Гянджеви» в Азербайджанской Республике ознаменовал начало нового этапа в низамиведении.

Ключевые слова: *азербайджанская литература, классическое литературное наследие, ый поэт, творчество гениального поэта-философа Низами Гянджеви, юбилей поэта, заслуги общенационального лидера Гейдара Алиева.*